

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Patris Gonzali Sylveriae, Societatis Iesv Sacerdotis

Godinho, Nicolao

Coloniae Agrippinae, 1616

Quid Senæ egerit, dum ibi fuit. Cap. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44032

ctum sit, Gonzalum esse sanctum, Gladio & Clypeo apprimè munitum, & ad omne certamen pròptum; quo apopthegmate, ex vulgari Lusitanorum loquendi vsu significare voluit, summam hominis esse virtutem & constantiam, cùm à rebus iis quæ ad diuinum honorem, aut hominum salutem pertinerent, vel aggrediendis vel perficiendis nullo prorsus mortis metu deterreretur. Antonium Quadrium maximi virum iudicii, cuitum in Lusitania, tum in India intima semper cum Gonzalo familiaritas fuit, vt hanc eius magnanimitatem declararet, dixisse ferunt, eiusmodi Gonzalum esse, vt si quis suo illo tempore delegi deberet, quem Anti-Christo aduersarium Deus apponeret, neminè sibi eodem Gonzalo aptiorem videri.

Quid Senæ egerit, dum ibi fuit.

CAP. IX.

MARITIMO itinere confecto Gózalus cum sociis Senā ingreditur. Oppidum est, vt dixi, illis in locis celebre & frequens: magna ex parte ingentè latet intra sylvam: ædificia habet ex culmo fluius ibi passus circiter mille & quingentos latus est: nauigari vltèrius versus ortum potest, maioribus nauigiis, tempore etiam æstiuo ad ducenta ferè milliaria: eius aqua gustui suavis, sed insalubris. Vbi Gonzalus pedem in terra posuit, ipsum statim Regem ducentas ab Sena leucas in vrbe regia distantem per destinatum nuntium de suo aduentu certiores fecit. Misit item ad vicum nomine Tetem, qui habitantem ibi Gomecium Coellium Lusitanum, Monomotapæ Regi carum, & Castrum

G

lingua

lingua peritum, suis verbis salutaret, peteretque ad se venire ne grauaretur: quod Gomeſius libentiſſimè præſtitit. Interim dum Pater reſponſum expectat, quatuor circiter tranſcurſi meſes, quos procurandæ animarum ſaluti magna caritate impendit. Erant ex Luſitanis aliquot, qui domicilium Senæ fixerant: erant alij ex India, qui luſtrali aqua non ita pridem fuerant abluti. Vtrumque genus neceſſaria deſtitutum doctrina vix ab Ethnicis viuendi ratione differebat. Hos igitur ſalutaribus inſtituit præceptis, à ſcleribus abſtraxit, à pellicatu ad legitimas nuptias traduxit, confeſſionis Sacramento expiauit, diuino pabulo refecit: ex Luſitanorum quoque mancipiis ad quingenta ferè capita ſacro Baptiſmate abſterſit: præterea Inhamioris Regulum, tribus à Sena milliaribus remotum aliquoties adiit, eique atq; eius familiæ ita religionis noſtræ myſteria expoſuit, vt ſtatim Rex ipſe, Regina, & octo virialq; liberi Baptiſmum ſuſcipere peroptârint: plurimis tamen de cauſis rem Gonzalus diſtulit: ea potiſſima fuit, quod neminè ſecũ haberet è Societate, quem loco ſuo relinqueret, vt eos qui Chriſto eſſent adiuncti, & Chriſtianis præceptionibus melius imbueret, & in ſuſcepta fide conſeruaret. Illud etiam cauſæ acceſſit, quod iure optimo timere poterat, ne Monomotapæ Rex minus æquè ferret ſuum ſibi beneficiarium anteponi, illique priùs quàm ſibi Chriſtiana ſacra impertiri. Laudato igitur Reguli conſilio, ipſum conſolatus eſt, & ſeriò hortatus, vt ab propoſito ne diſcederet; vbi Monomotapæ Imperator ſacra vnda eſſet luſtratus, tum verò luſtrari ſe opportunè poſſe; daret inſuper operam, vt ſubditis ſuis cognitam à ſe veritatis viam demonſtraret. Præterea deſtinatis Gõ-

zalus

zalus horis in locum secedebat ab hominum fre-
 quentia remotum; ibi sub arboris vmbra confidēs,
 longos cum Deo trahebat sermones. Visus etiam
 nonnunquam est pomum colore quidem aureum
 & pulchrum aspectu, sed gustui peracerbum, & o-
 dore retrum, quadam ex arbore decerpere, tanto-
 que voluptatis sensu se illo cibare, ac si nihil edere
 posset iucundius. Quin etiam rogatus, quī posset
 rem tam acerbam ore contingere, respondit, si ra-
 tio saporis habeatur, nullum inter illud pomum &
 Olyssipponense persicum apud se discrimen esse: in
 suauius quippe & amaris cibus ita gustatus sensum
 castigarat, vt discernere sapes non posset. Inter
 hac legatus aduenit à Rege Monomotapæ missus,
 qui Gonzalum illuc perducatur. Ille accepto nuntio
 aram lapideam, calicem, & reliquum Missæ para-
 tum in sarcinam colligens, humerisque imponens,
 asperum ac difficile iter, sexcenta continens passu-
 um millia, ingressus pedibus est. Multa in eo itinere
 flumina sunt, vado quædam, alia nando transiri o-
 portebat: in transitu magna erat Gonzalo cura, ne
 sarcina maderet: cum igitur amnem traiebat
 vado, vel sublata manibus, vel si aqua collum per-
 tingeret, impositam capiti portabat: cum verò
 propter fluminis altitudinem nare opus erat, tum
 quidem vase fictili, ad eum vsu comparato, sarcinam
 recipiebat, idque verso in altum orificio, ne
 ingredi aqua posset, à Cafribus adiutus, in alteram
 partem nando traducebat. Nonnullis annibus su-
 peratis ad vicum Terem, vbi Coellium diximus ha-
 bitare, peruenit. Aliquot tibi dies commoratus, re-
 diuina aliisq; religionis mysteriis peractis, Lusita-
 nos incolas recreauit, & Fumū cū filia Christiano
 gregi adiūxit. Fumi veluti oppidorū gubernatores
 sunt;

sūt; locū habent à Rege secundū; magna proinde eorum est apud eos gentes dignitas & auctoritas. Nemo qui alio ex loco veniat, potest vllō cum Fumo per se loqui: suum prius negotium alteri exponit: is deinde alteri, postque alios atque alios, ad Fumum tandem res peruenit: eius in conspectu nemo aliter est, quā curuatis innixus poplitibus venerantis more. Solus ipse sedet: tripodis figuram sella refert, Quite dicitur: si quis ipsum coram alloqui debeat, magno prius cum strepitu palmas quatit, & alias generis eiusdem caeremonias praemittat opus est. Fumi dignitas apud hos barbaros non parum honoris, sed vtilitatis nihil omnino habet: non hæreditate, sed electione acquiritur: vix vllus est qui non inuitus eligatur; non enim, qui virtute aut prudentia, sed qui opibus praestat, is plerumque eligitur, qui vbi res suas consumpsit, nec in aliorum vsus conferre quidquam amplius potest, tum demum ab iis contemptus de gradu deicitur. Egressus ex hoc loco Gonzalus, quod erat viae reliquum, confirmato ac renouato animo suscepit. Cafres, qui erant in comitatu, consumptis paulò post cibis, quos parauerant, premi fame coepere. Id vbi à Gonzalo cognitum, quæcunque ad alendū se asportabat, benignè illis, & liberaliter distribuit; iangamis ipse (pomi genus est) immaturis & acerbis victitabat; eas tamen saporis aiebat esse iucundissimi. Nec verò negata in ea re à sociis fide; sed res miraculo tributa. Compertum enim ab ipsis, iangamas illas, quas Pater manu tetigisset, quamuis alioquin & natura immites, gustuique insuaves, & maturitatem nondum essent consecutæ; ipso Gonzali tactu reddi suauissimas. Interea ventum ad oppidum, cui Mabate nomen. Cognito hic

hic Gonzali aduentu, occurrunt turmatim oppidani rectis effusi, nouumque hospitem insolitis officiis exceptum, pro sua quisq; facultate hospitio inuitant. Gratiam multò officiis maiorem illis Gonzalus retulit. Paululum enim inibi commoratus, Baptismum omnibus & Christiana sacra impertit; discedensque prædixit, nunquam in eo oppido religionem Christi de futuram. Fidem euentus vaticinio fecit; posteri enim, quamquam necessariò destituti doctrinæ pabulo, in suscepta tamen à maioribus veritate hodieq; firmi perstant; cumq; aliquis illac Lusitanus transit, si quos habent infantes nõdum sacra perfusos vnda, certatim offerunt ablucendos. Continuato dein itinere perueniunt Bambam, vicus est parum à Monomotapa distans. Casrè in eo Gonzalus reperit morti propinquum, quem vt vidit; Non sinamus, inquit, hominem hunc sine Baptismo decedere. Propiùs igitur accedens fidei mysteria breuiter ægro exponit, rogat, velitne saluari aqua lustrari, annuentem lustrat, Ludouici nomen indit. Manibus inde infirmo corpori impositis, quædam recitat ex Euangelio verba; quibus absolutis mox è lecto Casrè surgit, & in signum recuperatæ sanitatis cibum petit, corpusque reficit vtriusque sibi salutis diuino beneficio collatæ Gonzalo debitor. Post multo tandem variosque asperimi itineris labores sub natiuitatis Christi peruigilium Chetuchim, pagum Monomotapæ vrbi vicinum, cū sociis venit. Re diuina teribi ex ecclesiastico ritu, ipso natali Christi die celebrata, ad urbem contendit, eamque die postero, qui protomartyri Stephano sacer est, summa cum animi voluptate ingreditur.

(..)

G 3

Regis